

Styrdokument för krisberedskap i Askersunds kommun

Beslut i kommunfullmäktige 2019-11-25 § 133

Innehåll

Inledning.....	2
Övergripande mål och inriktning.....	3
Prioriteringar	3
Styrning av arbetet med krisberedskap	4
Kommunfullmäktiges ansvar	4
Kommunstyrelsens ansvar	4
Nämndernas ansvar.....	4
Krisledningsnämnden.....	4
Säkerhetsgrupp	4
Övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys.....	5
Omfattning	5
Processen	5
Utvärdering av inträffade händelser	5
Åtgärder med anledning av risk- och sårbarhetsanalysen	5
Geografiskt områdesansvar	6
Krishanteringsråd	6
Inriktnings- och samordningsfunktionen	6
Samverkan med aktörer utanför det geografiska området	6
Planering.....	6
Planer.....	6

Inledning

Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) reglerar den lokala krishanteringen i kommuner och landsting. Bestämmelserna i lagen syftar till att kommuner och landsting ska minska sårbarheten i respektive verksamhet och ha en god förmåga att hantera samhällsstörningar, extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

En överenskommelse har tecknats mellan MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) och SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) som reglerar ersättningen för de uppgifter kommunen har enligt LEH. Enligt överenskommelsen ska kommunen varje mandatperiod fastställa ett syrdokument som beskriver hur kommunen ska arbeta med krisberedskap. I överenskommelsen kap 5.3 har MSB och SKL fastslagit vilka uppgifter som ska finnas med i styrdokumentet. Styrdokumentet ska innehålla

1. Mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden
2. Övergripande styrning av arbetet med krisberedskap i kommunala förvaltningar, bolag och kommunalförbund
3. Kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys
4. Kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar
5. Vilken planering avseende krisberedskap inom olika områden som kommunen ska ta fram eller uppdatera under mandatperioden

Det här styrdokumentet syftar till att beskriva hur kommunen har för avsikt att fullgöra de uppgifter som åligger kommunen enligt LEH. Styrdokumentet ska fungera som ett paraply för kommunens övriga styrande dokument avseende krisberedskap.

Styrdokument för krisberedskap (det här dokumentet)

Risk- och
sårbarhetsanalys

Plan för hantering av
extraordinära händelser

Övnings- och
utbildningsplan

Handlingsplan för
krisberedskapsarbete

Kommunen ska också enligt överenskommelsen mellan SKL och MSB ta fram en risk- och sårbarhetsanalys, en plan för hantering av extraordinära händelser och en övningsplan. Risk och sårbarhetsanalysen beslutas av kommunstyreslen, medan de två övriga beslutas av kommunchefen.

Handlingsplanen är frivillig men viktig, eftersom det är i den som konkreta och uppföljningsbara åtgärder för att höja kommunens krisberedskap ska planeras.

Övergripande mål och inriktning

Sveriges regering har definierat att målen för Sveriges säkerhet är att värna befolkningens liv och hälsa, samhällets funktionalitet samt förmåga att upprätthålla grundläggande värden som demokrati, rättsäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter.

Ett av Askersunds kommuns övergripande mål är att vara en trygg och säker kommun att bo och arbeta i. En bra krisberedskap är en viktig del i att uppnå det målet.

Målet med Askersunds kommuns krisledningsarbete är att:

- minska risken för och konsekvenserna av samhällsstörningar, kriser och olyckor
- trygga hälsan och den personliga säkerheten för människor
- hindra eller begränsa skador på egendom och miljö.

Krishanteringssystemet bygger på ett underifrånperspektiv utifrån följande grundprinciper:

Ansvarsprincipen: innebär att den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden har ansvar även under en samhällsstörning.

Likhetsprincipen: verksamhetens normala organisation och lokalisering ska så långt som möjligt bibehållas under en samhällsstörning. Förändringar ska inte göras mer omfattande än vad som krävs med hänsyn till samhällsstörningens karaktär.

Närhetsprincipen: samhällsstörningen ska hanteras på lägsta möjliga nivå i samhället. Den instans som närmast berörs ska svara för ledning av de åtgärder som erfordras för att kunna hantera samhällsstörningen på ett effektivt sätt. Krishantering bör endast lyftas till högre nivåer om detta behövs för en rationell prioritering av olika åtgärder eller om samordningen av insatserna av andra skäl blir lidande av att samhällsstörningen hanteras på den närmast berörda nivån.

Prioriteringar

Kommunen har i risk- och sårbarhetsanalysen identifierat följande områden som prioriterade:

- Behov av utbildning och övning
- Handlingsplaner och uppföljning
- Åtgärder kopplat till sociala risker
- Åtgärder kopplat till risk för våld
- Behov av tekniska åtgärder

Risk- och sårbarhetsanalysen är ett levande dokument som revideras vid behov, vilket innebär att prioriteringen kan komma att ändras. Avsikten är att åtgärder ska konkretiseras i handlingsplaner.

Styrning av arbetet med krisberedskap

Ansvaret för krisberedskap följer verksamhetsansvaret. Den nämnd, det bolag eller det kommunalförbund som i reglemente, bolagsordning respektive förbundsordning av kommunfullmäktige fått ansvar för en viss verksamhet, ansvarar också för krisberedskapen i den egna verksamheten. Nämndernas förvaltningar ska genomföra risk- och sårbarhetsanalyser, ha planering för hur man ska hantera sådan extraordinära händelser som kan inträffa inom verksamheten och se till att personalen är utbildad och övad för olika situationer.

Kommunfullmäktiges ansvar

Kommunfullmäktige har det övergripande ansvaret för att se till att det finns en fungerande krisberedskap i kommunen. Kommunfullmäktige ska under första året varje mandatperiod anta ett styrdokument som beskriver hur kommunen ska arbeta med krisberedskap (det här dokumentet).

Kommunstyrelsens ansvar

Kommunfullmäktige har i reglemente för kommunstyrelsen uppdragit åt styrelsen att ansvara för kommunens uppgifter enligt LEH inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Inom kommunstyrelsens förvaltning finns en säkerhetssamordnare med uppgift att se till att arbetet med krisberedskap drivs framåt, utvecklas, samordnas och följs upp.

Kommunledningsgruppen, där kommunchef, förvaltningschefer och vd för kommunens bolag ingår, utgör styrgrup för det övergripande arbetet med krisberedskap.

Kommunstyrelsen beslutar om kommunens risk-och sårbarhetsanalys.

Nämndernas ansvar

Eftersom ansvaret för krisberedskap följer verksamhetsansvaret har också nämnderna ett ansvar för krisberedskapen i sin verksamhet. Nämnderna ska genom sina förvaltningar medverka vid genomförande av risk- och sårbarhetsanalyser, ha planering för hur man ska hantera sådana extraordinära händelser som kan inträffa inom den egna verksamheten och se till att personalen är utbildad och övad för olika situationer.

Krisledningsnämnden

Kommunen har en krisledningsnämnd som kan kallas samman vid extraordinära händelser. Krisledningsnämnden får fatta beslut om att överta hela eller delar av verksamhetsområden för övriga nämnder i kommunen i den utsträckning som är nödvändig med hänsyn till den extraordinära händelsens art och omfattning. Om det inte finns behov av krisledningsnämndens speciella befogenheter behöver nämnden inte träda i funktion.

Säkerhetsgrupp

På tjänstepersonsnivå finns säkerhetsgruppen med deltagare från kommunens förvaltningar och bolag. Uppdraget är bland annat att samordna kommunens arbete med krisberedskap.

Sammankallande är säkerhetssamordnaren.

Övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys

Risk- och sårbarhetsanalysens viktigaste syfte är att

- Öka medvetande och kunskap hos beslutsfattare och verksamhetsansvariga
- Ge underlag för planering av åtgärder som minskar risker och sårbarheter
- Utveckla förmågan att hantera inträffade kriser
- Ge underlag för information till kommuninvånare och anställda

Omfattning

Kommunens risk- och sårbarhetsanalys (RSA) ligger till grund för det övriga arbetet med krisberedskap. Förvaltningar, bolag och kommunalförbund ska aktivt medverka i det arbetet.

Flera i sammanhanget viktiga verksamheter bedrivs tillsammans med grannkommuner i gemensamma nämnder. Det gäller till exempel miljönämnd, byggnämnd och it-nämnd, vilket ställer särskilda krav på samordning med andra kommuner. En del av RSA-arbetet bör genomföras tillsammans med närliggande kommuner.

Processen

RSA-arbetet ska vara en årlig löpande process, vilket innebär att Risk- och sårbarhetsanalysen kan komma att revideras återkommande. Kommunstyrelsen fattar beslut om risk- och sårbarhetsanalysen minst en gång varje mandatperiod inför rapporteringen till länsstyrelsen under mandatperiodens första år.

Säkerhetsamordnaren driver processen och samordnar arbetet. Kommunledningsgruppen utgör styrgrupp och säkerhetsgruppen projektgrupp för arbetet.

Inom kommunen finns ett krishanteringsråd där externa aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inbjuds att delta. Krishanteringsrådet har en viktig roll i sammanhanget utifrån att risk- och sårbarhetsanalysen också ska omfatta det geografiska områdesansvaret.

Utvärdering av inträffade händelser

Alla inträffade incidenter av någon vikt bör utvärderas. Händelser som leder till att en stab sammankallas ska alltid utvärderas och utvärderingen ska dokumenteras. Utvärderingarna ska ligga till grund för arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen.

Åtgärder med anledning av risk- och sårbarhetsanalysen

Kommunens övriga styrdokument rörande krisberedskap ska utformas med utgångspunkt från risk och sårbarhetsanalysen. Det gäller handlingsplaner för krisberedskap, övnings- och utbildningsplan och plan för hantering av extraordinära händelser.

Geografiskt områdesansvar

Kommunens geografiska områdesansvar regleras i 2 kap. 7 § LEH. Kommunen ska inom sitt geografiska område i fråga om extraordinära händelser i fredstid verka för att:

1. olika aktörer inom kommunens geografiska område samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet,
2. de krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en sådan händelse samordnas och
3. information till allmänheten under sådana förhållanden samordnas.

Krishanteringsråd

Kommunen har ett krishanteringsråd. Till krishanteringsrådet bjuder kommunen in externa aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet. Dessa aktörer är polisen, vårdcentralen, räddningstjänsten och större företag i kommunen. Kommunchefen är sammankallande och säkerhetssamordnaren sekreterare. Rådet träffas minst två gånger per år.

Inriktnings- och samordningsfunktionen

Kommunen ska under en extraordinär händelse stå värd för en inriktnings- och samordningsfunktion för att samordna olika aktörers åtgärder. Kommunen ska också ta initiativ till att en samlad lägesbild tas fram i samband med en sådan händelse. Kommunen ska verka för att information till allmänheten vid en extraordinär händelse samordnas.

Samverkan med aktörer utanför det geografiska området

Kommunens förberedelser inför extraordinära händelser ska ske i samverkan med närliggande kommuner och relevanta aktörer utanför det egna geografiska området. Det finns nätverk för säkerhetssamordnare i länet och med grannkommuner som kan vara forum för att identifiera samverkansbehov.

Planering

Planeringsarbetet ska vara en löpande process, vilket innebär att planer kan komma att revideras återkommande. De planer som tas fram ska vara korfattade, tydliga och enkla att kommunicera. De ska ges namn som så långt som möjligt ansluter till de beteckningar som används av andra myndigheter.

Planer

Kommunen behöver ta fram en handlingsplan för krisberedskapsarbetet. Kommunen ska ta fram en utbildnings- och övningsplan och en plan för hantering av extraordinära händelser för perioden 2019-2022. Som grund finns risk- och sårbarhetsanalysen.

Dessa planer ska tas fram på kommunnivå och gälla hela kommunen. Alla förvaltningar ska delta i det arbetet. Sådana planer som nämnder eller förvaltningar själva tar fram ska ansluta till motsvarande kommungemensamma dokument och innebär en tillämpning av kommungemensamma planer på förvaltningsnivå.